

## Tarımsal Kalk. Koop. tarafından yapılan ortak içi ve ortak dışı işlemlerin KDV ve KV mükellefiyeti hk.

|                   |                                     |
|-------------------|-------------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                              |
| <b>Kanun</b>      | KURUMLAR VERGİSİ KANUNU             |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.1.GİB.4.16.16.02-300.10.84-187 |
| <b>Tarih</b>      | 26.08.2011                          |

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Grup Müdürlüğü

**Sayı** : B.07.1.GİB.4.16.16.02-300.10.84-187

26/08/2011

**Konu** : Tarımsal Kalk. Koop. tarafından yapılan ortak içi ve ortak dışı işlemlerin  
KDV ve KV mükellefiyeti

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, 2010 yılı Haziran ayında köyünüze sulama göleti yapılmasından sonra, bu güne kadar kurumlar ve katma değer vergisinden muaf olan kooperatifiniz tarafından ortak dışına da su satışı yapıldığı, ayrıca yeni yaptırılan ve kooperatifiniz tarafından işletilen kantar ile ortak dışına da hizmet verildiğinden bahisle; Kooperatifinizin ortak dışı işlemlerinin kurumlar ve katma değer vergisine tabi tutularak, ortaklarla yaptığı işlemler yönünden muafiyetinin devam ettirilmesinin mümkün olup olmadığı konusunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

**I-Kurumlar Vergisi Kanunu Yönünden:**

Bilindiği üzere, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüyle kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış olmakla beraber aynı kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k)bendinde, tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13.1. Muafiyet Şartları" başlıklı bölümünde; kooperatiflerin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmeleri için ana sözleşmelerinde; sermaye üzerinden kazanç dağıtılmamasına, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesine, yedek akçelerinin ortaklara dağıtılmamasına, sadece ortaklarla iş görülmesine dair hükümlerin bulunması ve bu kayıt ve şartlara da fiilen uyulması gerektiği; ayrıca bu şartlara ana sözleşmelerinde yer vermeyen ya da yer vermekle beraber bu şartlara fiiliyatta uymayan kooperatiflerin, muafiyet hükümlerinden yararlanmayacağı belirtilmiştir. Anılan Tebliğin "4.13.1.4. Sadece Ortaklarla İş Görülmesi" başlıklı bölümünde de; "Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir. Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Öte yandan, 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, kooperatiflerde risturn istisnası düzenlenmiş olup tüketim, üretim ve kredi kooperatiflerinin ortakları için hesapladıkları risturnlar (ilgili alt bentlerde belirtilen bazı koşullar altında) kurumlar vergisinden istisna edilmiş olup (2) numaralı alt bendinde de üretim kooperatiflerinde, ortakların üreterek kooperatife sattıkları veya kooperatiftan üretim faaliyetinde kullanmak üzere satın aldıkları malların değerine göre hesaplanan risturnlar kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "5.11." bölümünde, risturn istisnasının uygulanmasına ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalara göre, Kooperatifinizin ortağı olmayan kişilere su satışı yapması ve kantar hizmeti vermesi, kurumlar vergisi açısından muafiyet şartlarından olan "Sadece ortaklarla iş görülmesi" şartının ihlali sayıldığından, ihlalin gerçekleştiği tarih itibarıyla kurumlar vergisi yönünden mükellefiyetinizin tesis ettirilmesi gerekmektedir.

Ancak, Kooperatifinizin, ortaklarına üretim faaliyetinde kullanmak üzere yaptığı su satışı nedeniyle hesaplanan risturnların, 5520 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (i/2) bendine göre kurumlar vergisinden istisna edilmesi mümkün bulunmaktadır.

## **II-Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden:**

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun "1. Kültür ve Eğitim Amacı Taşıyan İstisnalar" başlıklı 17/1-a maddesi ile; Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, siyasi partiler ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzelkişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların; ilim, fen ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri; aynı maddenin "Diğer İstisnalar" başlıklı 4/h bendinde de; zirai amaçlı su teslimleri ile köy tüzel kişiliklerince köyde ikamet edenlere yapılan ticari amaçlı olmayan perakendeiçme suyu teslimleri, kamu kuruluşları, tarımsal kooperatifler ve çiftçi birliklerince yapılan arazi ıslahına ait hizmetler, katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, gerek ortaklarınıza ve gerekse bunun haricinde olanlara zirai amaçlı olarak yaptığınız su teslimlerinizin katma değer vergisinden istisna edilmesi, kantar hizmetinizin ise katma değer vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.